

Česko podporuje Nord Stream 2. Potřebuje víc plynu i miliardy investic

V souvislosti s otravou předáka ruské opozice Alexeje Navalného se v Německu, ale i v dalších zemích EU, rozvířila debata, zda na ruský režim neuvalit další sankce. Jednou z možností, která se začala diskutovat mezi politiky v Německu a opakovaně k ní vyzývá i Polsko, je pozastavit dostavbu ruského plynovodu Nord Stream 2. Do Německa a poté dále do Evropy má díky tomuto projektu, jehož hodnota se odhaduje zhruba na deset miliard eur, začít proudit již příští rok až 55 miliard kubíků plynu z Ruska ročně. To by zdvojnásobilo kapacitu dodávek, kterou má stávající plynovod Nord Stream 1, vedoucí rovněž z Ruska do Německa po dně Baltského moře.

Podle komentáře polského premiéra Mateusze Morawieckého pro německý deník Frankfurter Allgemeine Zeitung se právě kvůli Nord Streamu 2 a dodávkám velkého množství ruského plynu snižuje unijní bezpečnost, důvěryhodnost a nezávislost. Projekt by měl proto podle něj skončit.

Tvrdě proti plynovodu se dlouhodobě staví i USA, které na některé společnosti podílející se na jeho stavbě už před koncem loňského roku uvalily sankce a jeho budování tak zbrzdily.

- Plynovod vede z ruského přístavu Ust'-Lugy do německého Greifswaldu po dně Baltského moře; měří 1230 kilometrů.
- Výstavba byla zahájena v roce 2015, podle původních plánů měla být dokončena v roce 2019.
- Jde o zdvojení už existující trasy plynovodu Nord Stream 1.
- Obě potrubí mají mít kapacitu přes 100 miliard m³ ruského plynu.
- Zásobovat má 26 milionů domácností v Evropě.
- Vlastníkem projektu je ruský státní kolos Gazprom, prostřednictvím své dceřiné firmy se sídlem ve švýcarském Zugu.
- Na financování projektu se podílí na základě smluv společnosti francouzská Engie, rakouská OMV, britsko-nizozemský Shell, německé Uniper a Wintershal Dea.
- 10 mld. EUR je odhadovaná hodnota projektu Nord Stream 2.

Česko se k Nord Streamu 2 v nové debatě kvůli Navalnému zatím nijak nevyjádřilo. Je však jasné, že případné pozastavení projektu by pro něj bylo jednoznačně nepříjemné. Ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček to také na dotaz HN připustil. Pokud by se mělo v rámci EU o sankcích proti Rusku formou pozastavení plynovodu hlasovat, byli bychom pravděpodobně proti. Česko buduje navazující potrubí, které plyn z Nord Streamu 2 přepraví dál na jih Německa, do Rakouska i na Slovensko. „*Nord Stream 2 by měl Česko ekonomicky*

posílit. Stejně tak by měl posílit i naši strategickou roli, pokud jde o tranzit plynu v rámci Evropy,“ řekl HN Havlíček. Důležitý má být plynovod i pro domácí spotřebu plynu, která se bude podle Havlíčka v příštích letech zvyšovat hlavně kvůli ústupu od spalování uhlí. Nejvíce diskutovaný nový jaderný blok nebo menší obnovitelné zdroje nevyřeší problém starých tepláren, které zásobují teplem a teplou vodou přes 1,6 milionu tuzemských domácností. *„Význam plynu v české energetice jednoznačně poroste. Důvodem je hlavně nutná přeměna tepláren, které spalují uhlí. Právě teplárenství je teď pro nás energetickou prioritou číslo jedna,*“ připustil ministr.

Investice za desítky miliard

Podle Havlíčka by mělo jít na podporu investic, aby teplárny přešly od spalování uhlí k jinému palivu, přes 50 miliard korun v příštích deseti letech. Necelá pětina by měla jít z Fondu obnovy, další miliardy pak z Modernizačního fondu a Fondu pro spravedlivou transformaci. Část tepláren může přejít na biomasu či jiná obnovitelná paliva, jejich množství na trhu je ale omezené.

Velká část se proto bude chtít napojit na plyn, a to si vynutí posílení plynárenské soustavy. Počítá s tím i Český plynárenský svaz. *„Poptávka poroste hlavně kvůli postupné náhradě uhlí, v Česku zejména v teplárenství,*“ potvrzuje šéfka svazu Lenka Kovačovská. Vzhledem k tomu, že Česko ale téměř žádnou vlastní produkci plynu nemá, potřebuje na jeho dovoz bezpečné cesty s dostatečnou kapacitou. Další posílení plynárenského uzlu v Česku, do kterého se napojí i tranzit a dodávky plynu z Nord Streamu 2, budou tedy výhodou.

Síť plynovodů v tuzemsku vlastní a spravuje firma Net4Gas. V minulosti postavila v Česku plynovod Gazela, který se na severozápadě napojuje na německý Opal a ten na Nord Stream 1. Nyní vedle Gazely dokončuje potrubí Capacity4Gas, které navazuje v Německu na Eugal a ten pak na terminál Nord Stream 2. Kromě toho se staví ještě dodatečné kompresní stanice, které posílí cestu plynu z Německa přes naše území směrem na Slovensko a do Rakouska. *„Celková investice v rámci projektu Capacity4Gas je několik stovek milionů eur,*“ uvedla pro HN mluvčí Net4Gasu Zuzana Kučerová. Podle informací HN jde zhruba o 700 milionů eur (18 miliard korun), v Česku přímo spojených s rozšířením Nord Streamu.

Co by pro Net4Gas případné sankce formou pozastavení Nord Streamu 2 znamenaly, firma nechtěla komentovat. *„Jako soukromá společnost obecně nekomentujeme politické záležitosti,*“ uvedla Kučerová. Samotný plynovod Capacity4Gas má nicméně podle ní uzavřené samostatné tranzitní smlouvy na plyn a jeho přepravu v rámci Evropy a ty nejsou vázány na žádné konkrétní projekty, tedy ani na Nord Stream 2.

Lze ale předpokládat, že pokud by dodávky z nového ruského potrubí téct nezačaly, kapacita systému v Česku by byla minimálně zbytečně předimenzovaná.

Čeští plynaři také odmítají argumenty Polska či USA, že Nord Stream 2 ohrozí bezpečnost zásobování Evropy plynem kvůli utužení závislosti na nevyzpytatelném Rusku. Samotná produkce plynu v Evropě, tedy v Norsku, Německu, Nizozemsku či Velké Británii, se postupně snižuje, spotřeba ale naopak roste. A tu je potřeba nějak pokrýt.

Vedle ruského plynu se tedy navyšují i dovozy zkapalněného plynu známého pod zkratkou LNG z USA či dalších mimoevropských zemí, počítá se i s vyšší produkcí „zelených plynů“, jako je třeba vodík či metan. *„Z pohledu geopolitické bezpečnosti je dlouhodobý dopad plynovodu Nord Stream 2 příznivý, a to díky napojení na likvidní a velmi dobře integrované západoevropské trhy se zemním plynem. To zvyšuje bezpečnost dodávek. Jak potvrzují předpovědi, těžba zemního plynu v Evropě klesá a Evropa bude potřebovat více zemního plynu z mimoevropských zdrojů,“* potvrzuje Kovačovská.

Zdroj: Anopress, NEWTON Media, a.s., www.iHned.cz, 23.09.2020